
HIV i AIDS

Rozdziały tego tematu:

- Wprowadzenie
- Objawy
- Przyczyny
- Rozpoznanie
- Leczenie
- Zapobieganie
- Komentarze
- Wybrane linki
- Krótkie nagrania dźwiękowe

Wprowadzenie

AIDS została uznana za nową chorobę w roku 1981. Od tego czasu około 40 milionów ludzi na całym świecie zostało zakażonych wirusem HIV, który wywołuje AIDS. Około jedna trzecia z nich zmarła. Postęp w leczeniu, do jakiego doszło od połowy lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, dramatycznie poprawił okres życia ludzi, u których rozpoznano zakażenie wirusem HIV w Wielkiej Brytanii.

Objawy

U osób zakażonych wirusem HIV w stadium choroby utajonej (latencja) mogą nie występować żadne objawy. U większości jednak objawy istnieją już w okresie pierwszych kilku miesięcy po zakażeniu. Te objawy to między innymi wysoka temperatura i gorączka, zmęczenie, wysypka skórna, bóle mięśniowe, bóle głowy, nudności, wymioty i biegunka. Warto pamiętać, że wszystkie te objawy występują również w wielu łagodniejszych i prostszych chorobach, takich jak grypa.

Po zarażeniu wirusem HIV człowiek staje się podatny na wiele zakażeń. Są to między innymi zakażenia jamy ustnej, takie jak pleśniawki (drożdżycy jamy ustnej), nietypowe odmiany zapalenia płuc, gruźlica, zakażenia mózgu i oczu, nietypowe problemy skórne oraz zakażenia przewodu pokarmowego. U większości osób z ciężkim zakażeniem HIV występuje również utrata masy ciała, powiększenie węzłów chłonnych oraz ciągła biegunka.

Przyczyny

Po wtargnięciu wirusa HIV do organizmu wyszukuje on białe komórki krwi, nazywane limfocytami T. Te komórki chronią zwykle organizm przed zakażeniem. Wirus zajmuje limfocyty T, powodując ich obumieranie i uwalniając miliardy kopii wirusa z powrotem do krwi. Te nowe wirusy przyłączają się do nowych limfocytów T i w ten sposób zakażenie się rozprzestrzenia.

Przez pewien czas organizm radzi sobie, wytwarzając tyle limfocytów T, aby utrzymać właściwie działający układ odpornościowy. Ten okres jest czasami nazywany „fazą latencji”. Po pewnym czasie jednak (zwykle po kilku latach, czasami nawet po piętnastu), przy braku skutecznego leczenia, organizm osiąga stan, kiedy nie może poradzić sobie z zakażeniem HIV.

Układ odpornościowy ulega wówczas załamaniu i pacjent staje się podatny na inne zakażenia, które w normalnych warunkach nie są groźne. Mówi się wówczas, że u pacjenta dochodzi do rozwoju AIDS.

Rozpoznanie

Zakażenie wirusem HIV rozpoznaje się na podstawie badania krwi (stąd określenie HIV pozytywny). Test stosowany w większości szpitali w Wielkiej Brytanii wykazuje jednak obecność wirusa dopiero po jego ustabilizowaniu się we krwi (około trzy miesiące po zakażeniu).

Badania krwi w kierunku obecności wirusa HIV są bardzo dokładne; jeżeli istnieje jakakolwiek wątpliwość odnośnie wyniku, badanie zostanie wykonane powtórnie. Każda osoba, u której wykonywane jest badanie w kierunku obecności wirusa HIV powinna zostać poinformowana o konsekwencjach badania i w razie potrzeby powinna mieć możliwość przedyskutowania wątpliwości. Ma to związek z faktem, że dodatni wynik badania (wykazujący zakażenie wirusem HIV) może mieć szerokie konsekwencje dla życia danej osoby i jej relacji z innymi.

Badanie może zostać wykonane przez lekarza rodzinnego lub w specjalistycznej klinice chorób układu moczowo-płciowego. Lekarz rodzinny może być proszony o ujawnienie wyników badania firmom ubezpieczeniowym i innym instytucjom finansującym leczenie pacjenta, ale badania w klinikach zajmujących się chorobami układu moczowo-płciowego objęte są ścisłymi zasadami poufności. Aby wykonać badanie w klinice chorób układu moczowo-płciowego, nie jest konieczne skierowanie od lekarza rodzinnego.

Przeprowadzenie badania na obecność wirusa HIV powinno być proponowane i zalecane wszystkim kobietom ciężarnym w ramach rutynowej opieki prenatalnej. W razie rozpoznania zakażenia istnieje szereg kroków, które można przedsięwziąć, aby zmniejszyć prawdopodobieństwo przekazania zakażenia dziecku. Między innymi rozpoczyna się podawanie leków przeciwretrowirusowych matce i dziecku, zaleca się poród drogą cięcia cesarskiego oraz unikanie karmienia piersią.

Zanim dostępne było leczenie, dla wielu ludzi wiedza o istniejącym zakażeniu wirusem HIV dawała niewielkie korzyści. Obecnie badanie oznacza, że można monitorować stan swojego zdrowia oraz w razie potrzeby stosować leczenie (zazwyczaj nie jest to konieczne przez kilka lat po zakażeniu), aby utrzymać organizm w dobrej kondycji.

AIDS można rozpoznać wyłącznie wówczas, jeżeli występują choroby związane z AIDS (takie jak nietypowe zakażenia pojawiające się zazwyczaj wyłącznie u osób, u których zniszczony jest układ odpornościowy) przy jednoczesnym dodatnim wyniku testu na obecność wirusa HIV. Czasami ludzie dowiadują się, że są zarażeni wirusem HIV dopiero wtedy, gdy pojawia się u nich choroba związana z AIDS i w związku z tym wykonywany jest test na obecność wirusa HIV.

Na tym etapie leczenie nadal może być skuteczne, ale w dalszym ciągu co roku w Wielkiej Brytanii niektóre osoby umierają, ponieważ nie wiedziały, że są zakażone wirusem HIV do momentu, kiedy było już za późno na działanie.

Leczenie

Leczenie zakażenia HIV i AIDS jest bardzo specjalistyczne i obejmuje leczenie polegające na supresji wirusa, leczenie chorób wywoływanych przez wirusa oraz wsparcie emocjonalne i psychologiczne dla pacjenta i jego rodziny. Większość leczenia prowadzona jest przez specjalistów z oddziałów, w których leczy się zakażenia HIV lub oddziałów zajmujących się chorobami układu moczowo-płciowego, ale lekarze rodzinni również coraz bardziej są zaangażowani w opiekę nad osobami zakażonymi wirusem HIV.

Leki skierowane przeciwko wirusowi HIV należą do dwóch głównych kategorii. Pierwsza kategoria zwana jest terapią wielolekową. Rozpoczyna się ją zazwyczaj, kiedy występują typowe objawy świadczące o niebezpiecznie niskim poziomie odporności pacjenta. Jej funkcją jest supresja wirusa i jak najdłuższe utrzymanie odporności.

Istnieje obecnie wiele leków skierowanych przeciwko wirusowi HIV (są one często nazywane lekami przeciwretrowirusowymi), które zdecydowanie poprawiły czas życia osób, u których rozpoznano HIV. Kilka z tych leków podaje się jednocześnie. Leczenie jest jednak złożone i prawdopodobnie musi być stosowane przez resztę życia pacjenta, jak również może mieć poważne działania niepożądane. To, które leki należy przyjmować oraz kiedy rozpocząć ich przyjmowanie zależy od indywidualnych okoliczności i powinno być omówione ze specjalistą.

Drugi rodzaj leczenia to leczenie konieczne do opanowania pojawiających się chorób związanych z AIDS. Typ leczenia zależy od rodzaju rozpoznanej choroby. U wielu osób przeprowadzenie badania oraz odpowiednia terapia wielolekowa mogą zapobiec konieczności leczenia chorób związanych z AIDS.

Inne dostępne rodzaje wsparcia oferują dietetycy, fizjoterapeuci, doradcy, jak również istnieje szeroki zakres pomocy od organizacji charytatywnych i wsparcia koleżeńskie.

Zapobieganie

Jeżeli istnieje jakiekolwiek ryzyko występowania zakażenia wirusem HIV u partnera, najlepszą metodą zapobiegania jest stosowanie prezerwatyw podczas stosunków pochwowych lub analnych. Wystarczy jeden stosunek bez zabezpieczenia (tzn. bez zastosowania prezerwatywy) z zakażonym partnerem, aby doszło do przeniesienia wirusa HIV.

Wirus HIV nie zawsze jest przenoszony za pierwszym razem, nigdy nie jest więc za późno, aby rozpocząć uprawianie bezpiecznego seksu. Inne metody zapobiegania to stosowanie jednorazowych igieł do podawania narkotyków oraz unikanie transfuzji krwi w kraju, gdzie nie wykonuje się badań przesiewowych i preparatyki krwi.

Komentarze

HIV jest to skrót od Human Immunodeficiency Virus (ludzki wirus niedoboru odporności). Wiadomo, że ten wirus wywołuje AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome, nabyty zespół niedoboru odporności). Osoba HIV-pozytywna jest to osoba zakażona wirusem.

U osoby zakażonej wirusem HIV do rozwoju AIDS dochodzi dopiero wówczas, kiedy wirus poważnie uszkodzi układ odpornościowy, w wyniku czego powstaje podatność na szereg zakażeń oportunistycznych, z których część może prowadzić do zgonu.

Dzięki badaniom i odpowiedniemu leczeniu u wielu chorych w Wielkiej Brytanii można obecnie zatrzymać lub opóźnić uszkodzenia powodowane przez HIV.

Wybrane linki

- [AIDS and the brain \(AIDS i mózg\)](#) (British Brain and Spine Foundation, Brytyjska fundacja zajmująca się mózgiem i rdzeniem kręgowym)
- [AVERT \(AVERT\)](#)
- [Screening for HIV in the antenatal clinic](#) (Badanie przesiewowe w kierunku HIV w okresie perinatalnym) (Women's Health UK, Zdrowie kobiet)
- [Find your nearest sexual health clinic](#) (Znajdź najbliższą klinikę zdrowia płciowego) (Department of Health, Wydział zdrowia)
- [HIV infection \(AIDS\)](#) (Zakażenie HIV (AIDS)) (BMJ BestTreatments)
- [CD4 count test](#) (Badanie określające ilość CD4) (Lab Tests Online UK, Badania laboratoryjne Online)
- [p24 test](#) (Badanie p24) (Lab Tests UK Online, Badania Laboratoryjne Online, Wielka Brytania)
- [Viral load](#) (Ilość wirusa) (Lab Tests Online; Badania Laboratoryjne Online, Wielka Brytania)
- [HIV Antibody](#) (Przeciwciała przeciwko HIV) (Lab Tests Online UK, Badania Laboratoryjne Online, Wielka Brytania)
- [HIV Resistance](#) (Oporność wirusa HIV) (Lab Tests Online UK, Badania Laboratoryjne Online, Wielka Brytania)
- [AIDS](#) (Informed Health Online, Wiedza o Zdrowiu Online)
- [AIDS-related illness](#) (Choroby związane z AIDS) (Informed Health Online, Wiedza o Zdrowiu Online)
- [ART - antiretroviral drugs](#) (Leki antyretrowirusowe) (Informed Health Online, Wiedza o Zdrowiu Online)
- [Fundacja Terrence Higgins Trust \(THT\)](#)
- [Information on HIV/AIDS](#) (Informacje na temat HIV/AIDS) (Aidsmap)

Krótkie nagrania dźwiękowe

- HIV / AIDS (język angielski)
Długość: 10:47
- HIV / AIDS (język gujerati)
Długość: 13:43
- HIV / AIDS (język hindi)
Długość: 14:29
- HIV / AIDS (język pendżabski)
Długość: 09:27
- HIV / AIDS (język urdu)